

ผลกระทบของการประยุกต์ใช้การบัญชีสิ่งแวดล้อมที่มีต่อภาพพจน์องค์กร ของธุรกิจนิคมอุตสาหกรรมอมตะนคร จังหวัดชลบุรี

Effect of Implementation of Environmental Accounting on Business Corporate Image in Amata Nakhon Industrial Estates Chonburi Province of Thailand

สุนิสา นนจันทร์ และสาธิป ะโนภาษ²

Sunisa Nonjun^{*} and Saithip Janopat²

Received : April 1, 2020 Revised : May 24, 2020 Accepted : May 24, 2021

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อทดสอบผลกระทบของการประยุกต์ใช้การบัญชีสิ่งแวดล้อมที่มีต่อภาพพจน์องค์กรของธุรกิจในนิคมอุตสาหกรรมอมตะนคร จังหวัดชลบุรี โดยมีการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้บริหารฝ่ายบัญชีธุรกิจนิคมอุตสาหกรรมอมตะนคร จังหวัดชลบุรี จำนวน 113 คน และใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การวิเคราะห์สหสัมพันธ์พหุคูณ และการวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณ ผลการวิจัยพบว่า การประยุกต์ใช้การบัญชีสิ่งแวดล้อม ด้านการบริหารสิ่งแวดล้อม ด้านการจำแนกประเภทต้นทุนสิ่งแวดล้อม มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกต่อภาพพจน์องค์กร ผลลัพธ์จากการวิจัยชี้ให้เห็นว่า ธุรกิจนิคมอุตสาหกรรมอมตะนคร จังหวัดชลบุรีควรตระหนักถึงความสำคัญการนำการบัญชีสิ่งแวดล้อมมาประยุกต์ใช้ในการบริหารสิ่งแวดล้อม การดำเนินงานของธุรกิจเป็นไปตามนโยบายและกลยุทธ์ เพื่อช่วยให้กิจการมีผลการดำเนินงานมีประสิทธิภาพ ซึ่งในส่วนของการวิเคราะห์ต้นทุนสิ่งแวดล้อม ไม่มีความสัมพันธ์และผลกระทบต่อภาพพจน์องค์กร จากการวิจัยชี้ให้เห็นว่าธุรกิจขนาดเล็กยังไม่มีการแบ่งแยกหน้าที่หรือผู้รับผิดชอบในการประเมินผลและวิเคราะห์ต้นทุนสิ่งแวดล้อม ทำให้ผู้ใช้ข้อมูลไม่สามารถนำต้นทุนนั้นไปใช้ในการตัดสินใจในเรื่องต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการบริหารสิ่งแวดล้อมได้อย่างครบถ้วนถูกต้อง และเหมาะสมมากยิ่งขึ้น

คำสำคัญ : การประยุกต์ใช้การบัญชีสิ่งแวดล้อม ภาพพจน์องค์กร

^{*} นิสิตระดับปริญญาโท หลักสูตรบัญชีมหาบัณฑิต คณะวิทยาการจัดการและเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยนครพนม

^{*} Master Student , Master of Accounting, Faculty of Management Sciences and Information Technology, Nakhonphanom University

² อาจารย์ คณะวิทยาการจัดการและเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยนครพนม

² Lecturer, Nakhonphanom University

Abstract

The objective of this research was to study the effect of environmental accounting on business corporate image case study in Amata Nakorn Industrial Estate, Chonburi province. Questionnaires were used as a tool to collect data and responded by 113 accounting executives in Amata Nakorn industrial estate, Chonburi province. The statistical techniques used for data analysis were multiple correlation analysis and multiple regression analysis. The research results demonstrate that environmental accounting implementation dimensions of environmental management and environmental cost classification have positive relationships and impacts on corporate image. Amata Nakorn Industrial Estate, Chonburi province should be importance of applying environmental accounting in environmental management. Operations are in accordance with the policy and strategy. In order to help the business have efficient operating. Environmental accounting implementation dimensions of environmental cost analysis do not have relationships and impacts on corporate image. Small businesses do not have a separation of duties or responsible to process and analyze environmental costs cause users of the information cannot use that cost to make more comprehensive, accurate and appropriate decisions about environmental management.

Keyword: Environmental Accounting Implementation Business Corporate Image

1. บทนำ

ในปัจจุบันการพัฒนาทางอุตสาหกรรมก่อให้เกิดความเจริญของสังคมและความมั่งคั่งทางเศรษฐกิจ ในขณะที่เดียวกันการดำเนินงานในภาคอุตสาหกรรมได้ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม และนำไปสู่ปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมทั้งมลภาวะทางน้ำ ทางอากาศ ทางเสียง และของเสียอุตสาหกรรมที่เกิดขึ้นจากกระบวนการผลิตทางอุตสาหกรรม ทั้งนี้ในปัจจุบันประเทศไทยมีความตื่นตัวเรื่องสิ่งแวดล้อมเป็นอย่างมาก โดยมีการออกพระราชบัญญัติสิ่งแวดล้อม พ.ศ. 2535 กำหนดให้ธุรกิจมีการจัดการเกี่ยวกับมลภาวะทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านมลภาวะทางน้ำ ด้านอากาศ ด้านเสียง และด้านของเสียอุตสาหกรรมซึ่งมีการจัดตั้งหน่วยงานกำกับดูแลพร้อมทั้งกำหนดบทลงโทษผู้ไม่ปฏิบัติตาม (กรมพัฒนาธุรกิจการค้า, 2555) จึงมีการออกมาตรการเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม เพื่อส่งผลให้ธุรกิจที่มีขนาดเล็กและขนาดใหญ่ต้องปฏิบัติตาม ทำให้ธุรกิจจำเป็นต้องมีข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อม ทั้งจากภายในและภายนอกองค์กร จัดเป็นข้อมูลที่ช่วยให้ผู้บริหารใช้ในการวิเคราะห์ วางแผนปรับปรุงกลยุทธ์ในการดำเนินงานทางด้านสิ่งแวดล้อมได้ ดังนั้น ธุรกิจจึงนำการประยุกต์ใช้การบัญชีสิ่งแวดล้อมเข้ามาปรับใช้ เพื่อช่วยป้องกันและลดปัญหาสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นให้มีประสิทธิภาพสูงสุด (ผ่องพรรณ เจียรริยะพันธ์, 2557)

การประยุกต์ใช้การบัญชีสิ่งแวดล้อม (Environmental Accounting Implementation) เป็นการนำข้อมูลสารสนเทศทางการบัญชีด้านสิ่งแวดล้อมมาปรับใช้ให้เป็นประโยชน์ในการบริหาร การแยกประเภทต้นทุนการวิเคราะห์ต้นทุนเพื่อใช้ในการตัดสินใจเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมประกอบด้วย ด้านการบริหารสิ่งแวดล้อม (Environmental Management) ด้านการจำแนกประเภทต้นทุนสิ่งแวดล้อม (Environmental Cost Classification) และด้านการวิเคราะห์ต้นทุนสิ่งแวดล้อม (Environmental Cost Analysis) (ดวงมณี โกมารทัต, 2554) ซึ่งการประยุกต์ใช้การบัญชีสิ่งแวดล้อมที่ดีสามารถช่วยส่งเสริมให้กิจการมีผลการดำเนินงานมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น รวมถึงกิจการได้รับความไว้วางใจจากลูกค้าและภาพพจน์ที่ดีในมุมมองของลูกค้า

ภาพพจน์องค์กร (Corporate Image) เป็นการรับรู้ภายในจิตใจของผู้มีส่วนได้เสียต่อองค์กรที่เกิดจากความน่าเชื่อถือ และความไว้วางใจที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานที่มีคุณภาพ การให้บริการที่ดี และการตระหนักถึงความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรประกอบด้วย ด้านการปฏิบัติงานที่มีคุณภาพ ด้านการให้บริการที่ดี ด้านความรับผิดชอบต่อสังคม (ณัฐพันธุ์ เสงครินทร์, 2554) ซึ่งปัจจัยเหล่านี้จะทำให้องค์กรบรรลุตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ และเสริมสร้างความยั่งยืนให้กับองค์กรต่อไปในอนาคต ดังนั้น องค์กรภาคธุรกิจต่าง ๆ จึงให้ความสำคัญกับภาพพจน์มากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งกลุ่มธุรกิจหรือนิคมอุตสาหกรรมที่มีกระบวนการผลิตหรือการดำเนินงานที่อาจส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม

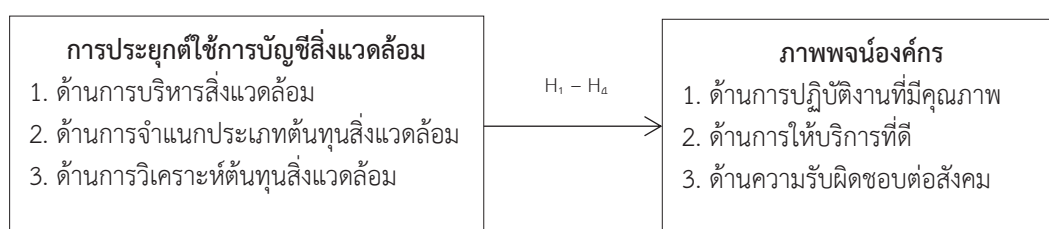
ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดให้ธุรกิจหรือนิคมอุตสาหกรรมอมตะนคร จังหวัดชลบุรี เป็นประชากรและกลุ่มตัวอย่าง เนื่องจากนิคมอุตสาหกรรมอมตะนคร จังหวัดชลบุรี เป็นนิคมอุตสาหกรรมขนาดใหญ่แห่งหนึ่งในภาคตะวันออก และเป็นเขตพื้นที่ที่กำหนดไว้สำหรับการประกอบอุตสาหกรรมพาณิชยกรรม หรือกิจการอื่นที่เกี่ยวข้องกับการประกอบอุตสาหกรรม เพื่อประโยชน์ในทางเศรษฐกิจ ซึ่งธุรกิจหรือนิคมอุตสาหกรรมอมตะนครจะประกอบด้วยกลุ่มอุตสาหกรรมหลายประเภทเข้าไปอยู่รวมกันทำให้จำเป็นต้องมีการใช้ทรัพยากรและสาธารณูปโภคต่าง ๆ ร่วมกันในกระบวนการผลิต หรือดำเนินงาน ก่อให้เกิดมลภาวะเป็นพิษทั้งทางน้ำ ทางอากาศ และขยะอุตสาหกรรมจำนวนมาก ที่ส่งผลกระทบต่อสังคม และชุมชนรอบข้าง ซึ่งอุตสาหกรรมที่อยู่บนห่วงโซ่การผลิตเดียวกันในแต่ละนิคมอุตสาหกรรมสามารถพึ่งพากันในเรื่องการผลิต ลดค่าใช้จ่ายในเรื่องการผลิต การขนส่งและการจัดการคลังสินค้า การประหยัดการใช้น้ำ วัตถุดิบ พลังงาน และลดการเกิดมลพิษ โดยใช้การนำกลับมาใช้ใหม่และใช้ซ้ำนิคมอุตสาหกรรมยังมีระบบการปรับปรุงสภาพการทำงานให้มีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้น

จากเหตุผลที่กล่าวมาข้างต้น การวิจัยครั้งนี้จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อทดสอบผลกระทบของการประยุกต์ใช้การบัญชีสิ่งแวดล้อมที่มีต่อภาพพจน์องค์กรของธุรกิจหรือนิคมอุตสาหกรรมอมตะนคร จังหวัดชลบุรี โดยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้บริหารฝ่ายบัญชีของธุรกิจหรือนิคมอุตสาหกรรมอมตะนคร ซึ่งผลลัพธ์ที่ได้จากการวิจัยสามารถนำไปประยุกต์ใช้เป็นข้อมูลในการปรับปรุงและพัฒนาการดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อมขององค์กรให้ประสบความสำเร็จในการทำงาน รวมถึงเป็นแนวทางสำหรับองค์กรต่าง ๆ ในการเสริมสร้างระบบการดำเนินงานที่มีคุณภาพต่อไป

2. วัตถุประสงค์

1. เพื่อทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างการประยุกต์ใช้การบัญชีสิ่งแวดล้อมกับภาพพจน์องค์กรของธุรกิจหรือนิคมอุตสาหกรรมอมตะนคร จังหวัดชลบุรี
2. เพื่อทดสอบผลกระทบของการประยุกต์ใช้การบัญชีสิ่งแวดล้อมที่มีต่อภาพพจน์องค์กรของธุรกิจหรือนิคมอุตสาหกรรมอมตะนคร จังหวัดชลบุรี

3. กรอบแนวคิด

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการประยุกต์ใช้การบัญชีสิ่งแวดล้อมที่มีต่อภาพพจน์องค์กร

จากกรอบแนวคิดในการวิจัยข้างต้น ได้กำหนดให้การประยุกต์ใช้การบัญชีสิ่งแวดล้อมเป็นตัวแปรอิสระ และภาพพจน์องค์กรเป็นตัวแปรตาม ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

1. การประยุกต์ใช้การบัญชีสิ่งแวดล้อม (Environmental Accounting Implementation: AEA)

การประยุกต์ใช้การบัญชีสิ่งแวดล้อม หมายถึง การนำข้อมูลสารสนเทศทางการบัญชีด้านสิ่งแวดล้อม มาปรับใช้ให้เป็นประโยชน์ในการวางแผน การแยกประเภทต้นทุน การวิเคราะห์ต้นทุนเพื่อใช้ในการตัดสินใจเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม ซึ่งการประยุกต์ใช้การบัญชีสิ่งแวดล้อมมีผลกระทบต่อภาพพจน์องค์กร โดยเฉพาะนิคมอุตสาหกรรมอมตะนครที่มีอุตสาหกรรมหลายประเภทรวมกันเป็นจำนวนมาก ก่อให้เกิดมลภาวะทางน้ำ ทางอากาศ และของเสียส่งผลกระทบต่อชุมชน และสังคม ดังนั้น จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งในการนำการบัญชีสิ่งแวดล้อมมาประยุกต์ใช้ เพื่อให้การปฏิบัติงานเป็นไปตามมาตรฐานได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีความรับผิดชอบต่อสังคมและช่วยป้องกันปัญหาสิ่งแวดล้อมที่อาจเกิดขึ้น รวมถึงได้รับความไว้วางใจจากบุคคลภายนอก ผลลัพธ์ในงานวิจัยในอดีตพบว่า องค์กรต้องเปิดเผยข้อมูลที่เป็นสาระสำคัญในทางปฏิบัติตามกฎหมาย เนื่องจากการบัญชีสิ่งแวดล้อมช่วยให้องค์กรตระหนักถึงความสำคัญและเป็นแนวทางการประยุกต์ใช้การบัญชีสิ่งแวดล้อมให้ดีขึ้นต่อไป เพื่อประโยชน์ขององค์กรและสังคมรอบข้าง (สว่างจิต แซ่ผาน, 2557) นอกจากนี้องค์กรจะดำเนินงานให้เกิดประสิทธิภาพได้ต้องมีการปฏิบัติงานด้วยความเป็นธรรม และร่วมพัฒนาชุมชนและสังคมเพื่อให้เกิดความรับผิดชอบต่อสังคม มีการเปิดเผยข้อมูลบัญชีสิ่งแวดล้อมขององค์กร (มาลินี สายก้อน, 2560)

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ การประยุกต์ใช้การบัญชีสิ่งแวดล้อม ประกอบด้วย 3 ด้าน โดยประยุกต์แนวคิดมาจากการบริหารสิ่งแวดล้อม ของดวงมณี โกมารทัต (2554) ดังนี้ 1) ด้านการบริหารสิ่งแวดล้อม (Environmental Management) เป็นกระบวนการวิเคราะห์และประเมินสภาพการดำเนินงานของธุรกิจที่อาจส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม แล้วนำมาพิจารณาเป็นนโยบายและกลยุทธ์ในการปรับปรุงระบบและวิธีการปฏิบัติงาน ทั้งนี้เพื่อให้องค์กรเกิดการพัฒนาแบบยั่งยืน 2) ด้านการจำแนกประเภทต้นทุนสิ่งแวดล้อม (Environmental Cost Classification) เป็นการระบุต้นทุนบัญชีสิ่งแวดล้อมเพื่อให้เกิดความชัดเจนว่าเป็นต้นทุนสิ่งแวดล้อมที่เกิดจากภายในธุรกิจ และภายนอกธุรกิจ ทราบมูลค่าต้นทุนสิ่งแวดล้อมที่แท้จริงสามารถคำนวณต้นทุนได้อย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพ และ 3) ด้านการวิเคราะห์ต้นทุนสิ่งแวดล้อม (Environmental Cost Analysis) เป็นการประมวลผลและวิเคราะห์ต้นทุนสิ่งแวดล้อม เพื่อให้ผู้ใช้ข้อมูลได้นำต้นทุนนั้นไปใช้ในการตัดสินใจในเรื่องต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการบริหารสิ่งแวดล้อมได้อย่างครบถ้วน ถูกต้อง และเหมาะสม

2. ภาพพจน์องค์กร (Corporate Image : COI)

ภาพพจน์องค์กร หมายถึง เป็นการรับรู้ภายในจิตใจของผู้มีส่วนได้เสียต่อองค์กรที่เกิดจากความน่าเชื่อถือ และความไว้วางใจที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานที่มีคุณภาพ การให้บริการที่ดี และการตระหนักถึงความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กร ซึ่งในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ภาพพจน์องค์กรประกอบด้วย 3 ด้าน โดยประยุกต์มาจากการจัดการเชิงกลยุทธ์ ของณัฐพันธุ์ เขจรนันท์ (2554) ดังนี้ 1) ด้านการปฏิบัติงานที่มีคุณภาพ (Working Quality) เป็นการดำเนินงานตามนโยบายที่สอดคล้องกับนโยบายคุณภาพขององค์กร และสามารถปฏิบัติงานได้ตามมาตรฐานขององค์กรอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อการยอมรับจากบุคคลภายนอกว่ามี การดำเนินงานที่สอดคล้องกับเป้าหมายที่เกิดขึ้น 2) ด้านการให้บริการที่ดี (Good service) เป็นการให้ความช่วยเหลือหรือการดำเนินการได้รับความประทับใจและชื่นชมขององค์กร รวมถึงการปฏิบัติต่อชุมชนด้วยความเต็มใจ สามารถตอบสนองความต้องการของลูกค้าจนได้รับความไว้วางใจและความเชื่อมั่นในตราสินค้า และ 3) ด้านความรับผิดชอบต่อสังคม (Corporate Social Responsibility) การดำเนินงานขององค์กรที่ตระหนักถึงการลดปัญหาที่เกิดขึ้นในสังคม มีแนวทาง

การปฏิบัติงานด้วยความสมัครใจ รวมถึงการใส่ใจดูแลและสนับสนุนกิจกรรมเพื่อสังคมและชุมชนทั้งภายในและภายนอกองค์กร

จากการทบทวนวรรณกรรมข้างต้น พบว่าการประยุกต์ใช้การบัญชีสิ่งแวดล้อม มีแนวโน้มและความไปได้ที่จะส่งผลให้ภาพพจน์องค์กรบรรลุตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ และเสริมสร้างความยั่งยืนให้กับองค์กรต่อไปในอนาคต ดังนั้น องค์กรภาคธุรกิจต่าง ๆ จึงให้ความสำคัญกับภาพพจน์มากยิ่งขึ้น จึงตั้งเป็นสมมติฐานการวิจัยได้ ดังนี้

H₁: การประยุกต์ใช้การบัญชีสิ่งแวดล้อมมีความสัมพันธ์และผลกระทบต่อภาพพจน์องค์กร

H₂: การประยุกต์ใช้การบัญชีสิ่งแวดล้อม ด้านการบริหารสิ่งแวดล้อม มีความสัมพันธ์และผลกระทบต่อภาพพจน์องค์กรขององค์กร

H₃: การประยุกต์ใช้การบัญชีสิ่งแวดล้อม ด้านการจำแนกประเภทต้นทุนสิ่งแวดล้อมมีความสัมพันธ์และผลกระทบต่อภาพพจน์องค์กร

H₄: การประยุกต์ใช้การบัญชีสิ่งแวดล้อม ด้านการวิเคราะห์ต้นทุนสิ่งแวดล้อมมีความสัมพันธ์และผลกระทบต่อภาพพจน์องค์กร

4. วิธีการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารฝ่ายบัญชี ธุรกิจนิคมอุตสาหกรรมอมตะนคร จังหวัดชลบุรี จำนวน 514 คน (กรมอุตสาหกรรม, 2562) ซึ่งผู้บริหารฝ่ายบัญชีเป็นผู้ให้ข้อมูลในการวิจัยนี้ โดยผู้วิจัยทำการส่งแบบสอบถาม จำนวน 514 ฉบับ และในการวิจัยครั้งนี้ผู้ตอบแบบสอบถามตอบกลับมา จำนวนทั้งสิ้น 113 ฉบับ เป็นแบบสอบถามถูกต้องและสมบูรณ์ จำนวน 113 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 21.98 ซึ่งสอดคล้องกับ Aker และคณะ, 2001

2. เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของธุรกิจนิคมอุตสาหกรรมอมตะนคร ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) จำนวน 6 ข้อ ประกอบด้วยรูปแบบธุรกิจ ทุนในการดำเนินงาน ระยะเวลาในการดำเนินงาน รายได้หลักของกิจการเฉลี่ย จำนวนพนักงาน และหน่วยงานที่รับผิดชอบด้านสิ่งแวดล้อม

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการประยุกต์ใช้การบัญชีสิ่งแวดล้อมของธุรกิจนิคมอุตสาหกรรมอมตะนคร ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) จำนวน 12 ข้อ โดยครอบคลุมเนื้อหาการประยุกต์ใช้การบัญชีสิ่งแวดล้อม 3 ด้าน ประกอบด้วย ด้านการบริหารสิ่งแวดล้อม จำนวน 4 ข้อ ด้านการจำแนกประเภทต้นทุนสิ่งแวดล้อม จำนวน 4 ข้อ และด้านการวิเคราะห์ต้นทุนสิ่งแวดล้อม จำนวน 4 ข้อ

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับภาพพจน์องค์กรของธุรกิจนิคมอุตสาหกรรมอมตะนคร ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) จำนวน 13 ข้อ โดยครอบคลุมเนื้อหาประสิทธิภาพการดำเนินงาน 3 ด้าน ประกอบด้วย ด้านการปฏิบัติงานที่มีคุณภาพ จำนวน 4 ข้อ ด้านการให้บริการที่ดี จำนวน 4 ข้อ และด้านความรับผิดชอบต่อสังคม จำนวน 5 ข้อ

3. การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้ทำการทดสอบค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามเป็นรายข้อ (Discriminant Power) โดยใช้เทคนิค Item – total Correlation ซึ่งการประยุกต์ใช้การบัญชีสิ่งแวดล้อม ได้ค่าอำนาจจำแนก (r) อยู่ระหว่าง 0.644 – 0.828 และภาพพจน์องค์กร ได้ค่าอำนาจจำแนก (r) อยู่ระหว่าง 0.734 – 0.852 ซึ่งสอดคล้องกับ บุญชม ศรีสะอาด (2545) ได้เสนอเกณฑ์การพิจารณาค่าอำนาจจำแนกมีค่ามากกว่า 0.40 ขึ้นไป

ถือว่าแบบสอบถามมีคุณภาพ สามารถนำมาใช้เก็บข้อมูลเพื่อทำวิจัยได้ และการหาค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือ (Reliability Test) ของแบบสอบถามเป็นรายด้าน โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของ ครอนบาค (Cronbach) ซึ่งการประยุกต์ใช้การบัญชีสิ่งแวดล้อม มีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา อยู่ระหว่าง 0.880 – 0.919 และภาพพจน์องค์กร มีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา อยู่ระหว่าง 0.905 – 0.922 ซึ่งเป็นค่าที่ Hair และคณะ, 2006 ได้เสนอว่า ค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือที่มีค่าเกิน 0.70 ขึ้นไป แสดงว่าแบบสอบถามเป็นเครื่องมือที่มีคุณภาพนำมาใช้เก็บข้อมูล เพื่อทำวิจัยได้

4. สถิติที่ใช้ในการวิจัย

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้สถิติในการทดสอบคุณลักษณะของตัวแปร ได้แก่ การทดสอบ ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ (Multicollinearity Test) โดยการใช้ Variance Inflation Factors (VIFs) และสถิติที่ใช้ ในการตรวจสอบสมมติฐาน ได้แก่ การวิเคราะห์สหสัมพันธ์แบบพหุคูณ (Multiple Correlation Analysis) การวิเคราะห์ การถดถอยแบบพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) และการวิเคราะห์การถดถอยอย่างง่าย (Simple Regression Analysis) ซึ่งเขียนสมการได้ ดังนี้

COI = β₀ + β₁ ENM + β₂ ECC + β₃ ECA + ε

เมื่อ	COI	แทน	ภาพพจน์องค์กรโดยรวม
	ENM	แทน	การประยุกต์ใช้การบัญชีสิ่งแวดล้อม ด้านการบริหารสิ่งแวดล้อม
	ECC	แทน	การประยุกต์ใช้การบัญชีสิ่งแวดล้อม ด้านการจำแนกประเภทต้นทุนสิ่งแวดล้อม
	ECA	แทน	การประยุกต์ใช้การบัญชีสิ่งแวดล้อม ด้านการวิเคราะห์ต้นทุนสิ่งแวดล้อม
	ε	แทน	ค่าความคลาดเคลื่อน

4. ผลลัพธ์จากการวิจัยและการอภิปรายผล

ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูล สามารถสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้
ตาราง 1 การวิเคราะห์สหสัมพันธ์ของการประยุกต์ใช้การบัญชีสิ่งแวดล้อมกับภาพพจน์องค์กร

ตัวแปร	ENM	ECC	ECA	QUW	SEM	CSR	VIFs
X	4.027	3.918	3.876	4.192	4.226	3.827	
s.d.	0.630	0.700	0.714	0.620	0.615	0.708	
ENM	-	0.748*	0.696*	0.565*	0.438*	0.672*	
ECC		-	0.827*	0.514*	0.346*	0.624*	
ECA			-	0.372*	0.294*	0.583*	
QUW				-	0.747*	0.619*	2.369
SEM					-	0.540*	3.874
CSR						-	3.312

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตาราง 1 พบว่า ตัวแปรอิสระการประยุกต์ใช้การบัญชีสิ่งแวดล้อม แต่ละด้านมีความสัมพันธ์กัน ซึ่งอาจก่อให้เกิดปัญหา Multicollinearity ดังนั้น ผู้วิจัยจึงทำการทดสอบ Multicollinearity โดยใช้ค่า VIFs ปรากฏว่า ค่า VIFs ของตัวแปรอิสระ การประยุกต์ใช้การบัญชีสิ่งแวดล้อม มีค่าตั้งแต่ 2.369 – 3.874 ซึ่งมีค่าน้อยกว่า 10 แสดงว่า ตัวแปรอิสระมีความสัมพันธ์กัน แต่ไม่มีนัยสำคัญ (Black, 2006)

ตาราง 2 การทดสอบความสัมพันธ์ของสัมประสิทธิ์การถดถอยกับภาพพจน์องค์กร
โดยรวมของธุรกิจในนิคมอุตสาหกรรมอมตะนคร จังหวัดชลบุรี

การประยุกต์ใช้การบัญชีสิ่งแวดล้อม	ภาพพจน์องค์กรโดยรวม			
	สัมประสิทธิ์	ความคลาด	t	p-value
	การถดถอย	เคลื่อน		
		มาตรฐาน		
ค่าคงที่ (a)	1.590	0.264	6.011	0.000*
ด้านการบริหารสิ่งแวดล้อม (ENM)	0.459	0.098	4.701	0.000*
ด้านการจำแนกประเภทต้นทุนสิ่งแวดล้อม (ECC)	0.217	0.112	2.001	0.050*
ด้านการวิเคราะห์ต้นทุนสิ่งแวดล้อม (ECA)	-0.058	0.102	-0.567	0.572
F = 30.726 P= 0.000 AdjR ² = 0.443				

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตาราง 2 พบว่า 1) การประยุกต์ใช้การบัญชีสิ่งแวดล้อม ด้านการบริหารสิ่งแวดล้อม (ENM) มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับภาพพจน์องค์กร (COI) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยเท่ากับ 0.459 (p = 0.05) เนื่องจากปัจจุบันสถานะแวดล้อมในการดำเนินงานมีการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว ซึ่งองค์กรธุรกิจจึงต้องเสริมสร้างความสามารถในการบริหารงานและดำเนินงาน เพื่อตอบสนองความเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น โดยการประยุกต์ใช้การบัญชีสิ่งแวดล้อมเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้องค์กรสามารถปรับตัวอยู่ในสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงของธุรกิจ ทำให้เกิดบทบาทและหน้าที่ทางการบริหารที่สำคัญของผู้บริหารนั้นขึ้นอยู่กับความพร้อม ตลอดจนความสามารถในการจัดหาและใช้ข้อมูลได้ดี ส่งผลให้การดำเนินธุรกิจที่ใส่ใจสิ่งแวดล้อมมีผลต่อการตัดสินใจในการลงทุนสูงที่สุด โดยการนำผลการประเมินมาใช้เป็นตัวชี้วัดความสำเร็จในด้านความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม นักลงทุนหรือคู่ค้าจึงนำผลการประเมินมาใช้เป็นข้อมูลเพื่อเปรียบเทียบสำหรับการตัดสินใจในการลงทุนกับบริษัทที่มีประสิทธิภาพในด้านความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม ตัดปัญหาเรื่องของความขัดแย้งในชุมชน และการต่อต้าน ดังนั้น กิจการต้องบริหารจัดการสิ่งแวดล้อม จึงหามาตรการต่าง ๆ มาเพื่อดูแลรักษาสิ่งแวดล้อม ทั้งป้องกันและลดผลกระทบอันเกิดมลภาวะ ซึ่งส่งผลทำให้มีแนวโน้มที่กิจการต้องเปิดเผยถึงข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อม รวมถึงวัตถุประสงค์ และโครงการที่กำลังทำอยู่ต่อสังคมให้ได้รับทราบถึงการเปิดเผยข้อมูลที่เป็นความเสี่ยงต่อสิ่งแวดล้อม อาจมีผลกระทบต่อผลตอบแทน และการลงทุนของกิจการ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ ดวงมณี โกมารทัต (2554) กล่าวว่า การบริหารสิ่งแวดล้อมเป็นผลการดำเนินงานของธุรกิจที่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ทำให้กิจการนำข้อมูลสารสนเทศด้านสิ่งแวดล้อมมาปรับใช้ให้เป็นประโยชน์ในการบริหารจัดการ วางแผน กลยุทธ์ ด้านสิ่งแวดล้อม และตัดสินใจโครงการลงทุนด้านสิ่งแวดล้อมที่แสดงให้เห็นถึงความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม และเสริมสร้างความยั่งยืน

ต่อไปในอนาคต ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อัญญา ไพค่านาม และคณะ (2559) พบว่า ความสำเร็จของการประยุกต์ใช้การบัญชีสิ่งแวดล้อม ด้านความรับผิดชอบต่อสังคม และด้านการมุ่งเน้นการบัญชีคุณภาพ มีอิทธิพลเชิงบวกต่อวิธีปฏิบัติทางด้านการบัญชีเพื่อสังคมที่ดี ชื่อเสียงองค์กร การยอมรับจากผู้มีส่วนได้เสีย และส่งผลต่อความยั่งยืนขององค์กร การปฏิบัติงานทางบัญชีควรมีการฝึกฝน พัฒนาตนเอง และธุรกิจพร้อมแสวงหาความรู้ที่เกี่ยวข้องกับระบบสารสนเทศทางบัญชี เพื่อให้ได้รับผลลัพธ์ที่มีคุณภาพ เชื่อถือได้ และยังช่วยประหยัดระยะเวลาในการทำงานทำให้สามารถปฏิบัติงานได้ผลลัพธ์ที่เพิ่มขึ้นส่งผลต่อความสำเร็จในการปฏิบัติงานขององค์กร และประสิทธิภาพขององค์กรอีกด้วย และสอดคล้องกับงานวิจัยของสว่างจิต แซ่ผาน (2560 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการประยุกต์ใช้การบัญชีสิ่งแวดล้อมที่ได้รับ ISO 14001 ในนิคมอุตสาหกรรมโรจนะ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา พบว่า การรับรู้ต้นทุนสิ่งแวดล้อม หนี้สินสิ่งแวดล้อม และค่าชดเชย จะรับรู้รายการทันทีเมื่อเป็นไปตามเงื่อนไขการรับรู้รายการตามกรอบแนวคิดสำหรับรายงานทางการเงิน การวัดมูลค่าหนี้สินด้านสิ่งแวดล้อมใช้วิธีราคาทุนปัจจุบัน การเปิดเผยข้อมูลและการรายงานด้านสิ่งแวดล้อมแสดงรายการเป็นค่าใช้จ่ายในงบกำไรขาดทุนแต่ไม่แสดงรายการเป็นข้อเฉพาะสำหรับบัญชีสิ่งแวดล้อม และไม่เปิดเผยข้อมูลในหมายเหตุประกอบงบการเงิน จึงควรมีการกำหนดให้กิจการต้องเปิดเผยข้อมูลที่เป็นสาระสำคัญในทางปฏิบัติตามกฎหมายเพราะการบัญชีสิ่งแวดล้อมไม่ใช่การแก้ปัญหาแต่เป็นการช่วยให้ตระหนักถึงความสำคัญและหาวิธีการประยุกต์ใช้ให้ดีขึ้นต่อไป เพื่อประโยชน์ของบริษัทและสังคมรอบข้าง จึงยอมรับสมมติฐานที่ H₂

2) การประยุกต์ใช้การบัญชีสิ่งแวดล้อม ด้านการจำแนกประเภทต้นทุนสิ่งแวดล้อม (ECC) มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับภาพพจน์องค์กร (AEA) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยเท่ากับ 0.217 (p = 0.05) เนื่องจากการจำแนกประเภทต้นทุนสิ่งแวดล้อม เป็นการระบุต้นทุนบัญชีสิ่งแวดล้อมเพื่อให้เกิดความชัดเจนว่าเป็นต้นทุนของสิ่งแวดล้อมที่เกิดจากภายในธุรกิจและภายนอกธุรกิจ ทราบมูลค่าต้นทุนสิ่งแวดล้อมที่แท้จริงสามารถคำนวณต้นทุนได้อย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพต่อการดำเนินธุรกิจภายใต้หลักจริยธรรมและการจัดการที่ดี มีการปฏิบัติตามกฎหมาย และข้อกำหนดด้านสิ่งแวดล้อม ตลอดจนมีการจำแนกบัญชีสิ่งแวดล้อม เพื่อแสดงถึงความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม ซึ่งการจำแนกประเภทต้นทุนเป็นกระบวนการวางแผนของผู้บริหารก่อนการดำเนินงานทุกครั้ง เพื่อลดความเสี่ยง ความผิดพลาดที่อาจเกิดขึ้นในภายหลัง ทำให้การปฏิบัติงานและกระบวนการทำงานในองค์กรมีความสม่ำเสมอ สามารถส่งผลให้องค์กรลดข้อผิดพลาดของการปฏิบัติงานได้ และเกิดประสิทธิภาพในกระบวนการผลิตสินค้าและบริการ ส่งผลให้สินค้าและบริการมีคุณภาพตรงตามมาตรฐานสามารถตอบสนองความต้องการของลูกค้าได้อย่างยั่งยืน สอดคล้องกับแนวคิดของ ดวงมณี โกมารทัต (2554) กล่าวว่า การระบุต้นทุนบัญชีสิ่งแวดล้อมเพื่อให้เกิดความชัดเจนว่าเป็นต้นทุนสิ่งแวดล้อมที่เกิดจากภายในธุรกิจและภายนอกธุรกิจ ทราบมูลค่าต้นทุนสิ่งแวดล้อมที่แท้จริงสามารถคำนวณต้นทุนได้อย่างถูกต้อง และมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Holotaa และคณะ (2016) พบว่า การวิเคราะห์และการจำแนกต้นทุนแต่ละกิจกรรมในองค์กร สามารถนำไปปรับปรุงคุณภาพลดต้นทุนผลิตภัณฑ์ให้มีคุณภาพให้กับองค์กรได้ และสามารถวิเคราะห์ต้นทุนบริหารต้นทุนให้มีประสิทธิภาพและมีกระบวนการดำเนินงาน กระบวนการผลิตให้สอดคล้องกับสถานะสภาพการแข่งขันของเศรษฐกิจในปัจจุบัน ทำให้ลูกค้าเกิดความพึงพอใจในตัวผลิตภัณฑ์ เกิดความเชื่อถือในตัวบริษัทและสินค้า ส่งผลต่อคุณภาพโดยรวมขององค์กร และเศรษฐกิจทางการเงินของบริษัท และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ทิพย์วรรณ ศิบุญนันท์ (2560) พบว่า การจำแนกประเภทต้นทุนสิ่งแวดล้อม เป็นการเพิ่มคุณค่าของธุรกิจ อีกทั้งยังเป็นการส่งเสริมให้องค์กรที่ส่งผลกระทบทางด้านสิ่งแวดล้อม องค์กรได้ตระหนักถึงผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมที่อาจเกิดขึ้นได้มีวิธีการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้อย่างยั่งยืนต่อไป จึงยอมรับสมมติฐานที่ H₃

3) การประยุกต์ใช้การบัญชีสิ่งแวดล้อม ด้านการวิเคราะห์ต้นทุนสิ่งแวดล้อม (ECA) ไม่มีความสัมพันธ์และผลกระทบกับภาพพจน์องค์กร (AEA) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยเท่ากับ -0.058 ($p < 0.572$) เนื่องจากธุรกิจขนาดเล็กยังไม่มีระบบแยกหน้าที่หรือผู้รับผิดชอบในการประมวลผลและวิเคราะห์ต้นทุนสิ่งแวดล้อมทำให้ผู้ใช้ข้อมูลไม่สามารถนำต้นทุนนั้นไปใช้ในการตัดสินใจในเรื่องต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการบริหารสิ่งแวดล้อมได้อย่างครบถ้วน ถูกต้อง และเหมาะสม ซึ่งต้นทุนสิ่งแวดล้อมเมื่อเป็นไปตามเงื่อนไขการรับรู้รายการตามกรอบแนวคิดสำหรับรายงานด้านสิ่งแวดล้อมแสดงเป็นค่าใช้จ่ายในงบกำไรขาดทุนแต่ไม่แสดงรายการในส่วนของการบัญชีสิ่งแวดล้อม อีกทั้งกิจการยังไม่ให้ความสำคัญเท่าที่ควรกับการส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการบริหารจัดการด้านสิ่งแวดล้อม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ จิตติมา วิเชียรรักษ์ และคณะ (2562) พบว่า การพัฒนาการบัญชีสิ่งแวดล้อมด้านการเปิดเผยข้อมูลและรายงานต่อบุคคลภายนอกด้านการวัดมูลค่าและการแสดงรายการเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมในงบการเงิน ไม่มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงลบกับภาพลักษณ์องค์กรโดยรวม จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ H_4

5. สรุปผลการวิจัย

การประยุกต์ใช้การบัญชีสิ่งแวดล้อมมีความสำคัญต่อการดำเนินงานขององค์กร ซึ่งจะช่วยป้องกันและลดปัญหาสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นให้มีประสิทธิภาพสูงสุด ดังนั้น การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อทดสอบผลกระทบของการประยุกต์ใช้การบัญชีสิ่งแวดล้อมที่มีต่อภาพพจน์องค์กรของธุรกิจในนิคมอุตสาหกรรมอมตะนคร จังหวัดชลบุรี พบว่า การประยุกต์ใช้การบัญชีสิ่งแวดล้อม ด้านการบริหารสิ่งแวดล้อมมีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับภาพพจน์องค์กร ในด้านการปฏิบัติงานที่มีคุณภาพ ด้านการให้บริการที่ดี และด้านความรับผิดชอบต่อสังคม ในส่วนของการประยุกต์ใช้การบัญชีสิ่งแวดล้อม ด้านการจำแนกประเภทต้นทุนสิ่งแวดล้อม มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับภาพพจน์องค์กรด้านการปฏิบัติงานที่มีคุณภาพ และด้านการให้บริการที่ดี ซึ่งการดำเนินงานขององค์กรด้านสิ่งแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับน้ำ ไฟ อากาศ มีผลต่อการยอมรับภาพพจน์ของบุคคลที่เกี่ยวข้องกับองค์กร จะส่งผลให้องค์กร สามารถดำเนินงานต่อได้อย่างยั่งยืนในอนาคต ดังนั้นการประยุกต์ใช้การบัญชีสิ่งแวดล้อมขององค์กร จึงมีบทบาทและความสำคัญต่อประเด็นดังกล่าวที่เกิดขึ้น อีกทั้งธุรกิจในนิคมอุตสาหกรรมอมตะนคร ควรให้ความสำคัญในการนำการบัญชีสิ่งแวดล้อมมาประยุกต์ใช้ในด้านต่าง ๆ ขององค์กร และสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการตัดสินใจเชิงเศรษฐกิจ เพื่อช่วยส่งเสริมให้กิจการมีผลการดำเนินงานมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

6. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในอนาคตและประโยชน์ของการวิจัย

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในอนาคต

จากผลลัพธ์ของการวิจัยในครั้งนี้ช่วยในการยืนยันและสนับสนุนการวิจัยในอดีตที่เกี่ยวข้องกับการประยุกต์ใช้การบัญชีสิ่งแวดล้อม ส่งผลต่อภาพพจน์องค์กรได้อย่างชัดเจน อย่างไรก็ตามการวิจัยนี้ยังมีข้อเสนอแนะในการวิจัยในอนาคต ซึ่งเป็นการขยายและสร้างสรรค์ความรู้ใหม่จากการวิจัยในปัจจุบัน

1.1 ควรทบทวนวรรณกรรมและประเด็นที่เกี่ยวกับการประยุกต์ใช้การบัญชีสิ่งแวดล้อมด้านการวิเคราะห์ต้นทุนสิ่งแวดล้อมเพื่อให้การวิจัยในอนาคตเป็นการยืนยันผลลัพธ์ในงานวิจัยนี้

1.2 ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาผลกระทบของการประยุกต์ใช้การบัญชีสิ่งแวดล้อมที่มีผลต่อภาพพจน์องค์กร ของธุรกิจในนิคมอุตสาหกรรมอมตะนคร จังหวัดชลบุรี ดังนั้นในอนาคตควรศึกษาธุรกิจอื่น เช่น ธุรกิจกำจัดกากอุตสาหกรรม ธุรกิจปันส่วนต้นทุน ธุรกิจอาหาร ธุรกิจเครื่องดื่ม ธุรกิจพลาสติก ธุรกิจโรงแรม ธุรกิจโรงพยาบาล เป็นต้น

1.3 ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยไม่ได้กำหนดกรอบแนวคิดที่มีตัวแปรแทรกซ้อนที่อาจมีผลกระทบต่อการศึกษาวิเคราะห์ต้นทุน และการจำแนกประเภทต้นทุน ควรกำหนดตัวแปรแทรกซ้อนเพิ่มขึ้น เช่น ต้นทุนฐานกิจกรรม ABC ต้นทุนคุณภาพ หรือ กลยุทธ์การวางแผนต้นทุนการผลิต ซึ่งปัจจัยดังกล่าวอาจส่งผลกระทบต่อความสัมพันธ์ และผลกระทบของการบริหารต้นทุนคุณภาพที่มีต่อความได้เปรียบทางการแข่งขันเพิ่มขึ้น

1.4 ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถาม ดังนั้น ควรเพิ่มวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถาม เป็นการสอบถามแบบเชิงลึก (In-depth-Interview) เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ตรงกับวัตถุประสงค์ของการทำวิจัยมากที่สุด และถูกต้อง สามารถนำผลการวิจัยดังกล่าวไปใช้ให้เกิดประโยชน์ตรงกับความต้องการ และก่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดให้กับประชาชน ประเทศชาติ และมวลมนุษยชาติ เป็นต้น

2. ประโยชน์ของการวิจัย

1. ผู้บริหารองค์กรควรตระหนักและให้ความสำคัญกับเรื่องของด้านสิ่งแวดล้อม โดยเฉพาะอย่างยิ่งการประยุกต์ใช้การบัญชีสิ่งแวดล้อม เนื่องจากจะช่วยทำให้องค์กรมีภาพพจน์ที่ดีต่อ ผู้มีส่วนได้เสีย ทั้งลูกค้า นักลงทุน และหน่วยงานภาครัฐ เป็นต้น อย่างไรก็ตาม เพื่อให้การประยุกต์ใช้การบัญชีสิ่งแวดล้อมมีความสำคัญ และบทบาทต่อองค์กร กิจการควรจะต้องปฏิบัติดังนี้

1.1 ให้ความรู้ ความเข้าใจกับนักบัญชี โดยผ่านกระบวนการ อบรม พัฒนา แนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับเรื่องของการบัญชีสิ่งแวดล้อม

1.2 ส่งเสริมให้บทความในการศึกษา มีความเข้าใจเกี่ยวกับมาตรฐาน และประเด็นเกี่ยวกับการบัญชีสิ่งแวดล้อม

เอกสารอ้างอิง

การนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย (กนอ.). (2562). *ข้อมูลนิคมอุตสาหกรรม*. ค้นเมื่อ 15 ตุลาคม 2562,

จาก <<https://www.ieat.go.th/>>

กรมพัฒนาธุรกิจการค้า กระทรวงพาณิชย์. (2562). *ข้อมูลสิ่งแวดล้อม*. ค้นเมื่อ 10 ตุลาคม 2562,

จาก <<http://datawarehouse.dbd.go.th/bdw/home/main.html>>

กรมอุตสาหกรรม. (2562). *ข้อมูลจำนวนโรงงาน*. ค้นเมื่อ 10 ตุลาคม 2562,

จาก < <https://www.diw.go.th/hawk/content.php?mode=spss62>>

จิตติมา วิเชียรรักษ์ และคณะ (2562). *ความสัมพันธ์ของการเปิดเผยรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมของกิจการกับค่าใช้จ่ายในการสอบบัญชีของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย*.

วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยหอการค้าไทย มนุษย์สัมพันธ์และสังคม, 39(2), 68-82.

ณัฐพันธ์ เขจรนันท์. (2554). *จริยธรรมทางธุรกิจ*. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ดวงมณี โกมารัตน์. (2554). *การบริหารต้นทุน*. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ทิพย์วรรณ ธิบุญนันท์.(2560). *การศึกษาผลกระทบ และการจัดทำบัญชีสิ่งแวดล้อมเพื่อการจัดการทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืนกรณีศึกษา : ธุรกิจโรงสีข้าวในจังหวัดกำแพงเพชร*. บทความวิจัย บข.ม. :

มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร.

บุญชม ศรีสะอาด. (2545). *การวิจัยเบื้องต้น*. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.

ผ่องพรรณ เจริญวิริยะพันธ์. (2557). *ปัจจัยที่มีผลต่อการประยุกต์ใช้การบัญชีสิ่งแวดล้อม*. วิทยานิพนธ์ บช.ม. :

มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์.

มาลินี สายก้อน. (2560). *ผลกระทบความรับผิดชอบต่อสังคมของธุรกิจที่มีการเปิดเผยข้อมูลบัญชีสิ่งแวดล้อมของกลุ่ม*

อุตสาหกรรมการผลิตที่ได้รับการรับรอง ISO 14001. วิทยานิพนธ์ บช.ม. : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

สว่างจิต แซ่ผาน. (2557). *การประยุกต์ใช้การบัญชีสิ่งแวดล้อมที่ได้รับ ISO 14001 ในนิคมอุตสาหกรรมโรจนะ*

จังหวัดพระนครศรีอยุธยา. วิทยานิพนธ์ บช.ม. : มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

สมบัติ ท้ายเรือคำ. (2553) *ระเบียบวิธีวิจัยสำหรับมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์*. พิมพ์ครั้งที่ 8.

มหาวิทยาลัยมหาสารคาม : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

อัญญา ไพศานาม อุเทน เลาน้ำทา และวริทธิ์ เลาเหเมงหนี (2559). *ความสำเร็จของการประยุกต์ใช้การบัญชี*

สิ่งแวดล้อมและความยั่งยืน ขององค์กร : หลักฐานเชิงประจักษ์จากกลุ่มกิจการ ISO14000 ในประเทศไทย.

วารสารปัญญาภิวัฒน์ ปี 2016 ฉบับที่ 8 หน้า 91-110.

Aaker, D.A., Kumar, V. and Day, G.S. (2001). *Marketing Research*. 7th ed. New York: John Wiley

and Sons.

Black, K. (2006). *Business Statistics: for Contemporary Decision Making*. 4th ed.,

Gray *การบริหารต้นทุน*. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2554.

Hair, J.F., Black, W.C., & Anderson, R.E. (2006) *Multivariate data Analysis*. 6th Ed. New Jersey:

Pearson Education International.

Henderson, B. *Environmental Accounting*. January 22, 2012.

<http://investor guide.com/definition/environmental-accounting.html>

Holotaa,T.,Hrubeca,J., Kotusa,M., Holienicinovab, M. & Caposovac, E (2016). (2016). *The manafement of*

quality costa analysis model. Serbian Journal of Management 11(1), 119–127.

James. *Environmental Accounting*. July 24, 2016.

<http://nec.com/en/global/eco/announce/accounting/calculate.html>

Kabir, H. *Corporate Social Responsibility by Swaziland Hotel Industry*. South Africa : Tshwane University

of Technology, 2018.

Kimio Uno. *Corporate Social Responsibility-doing the Most Good for Your Company and Year Cause*.

New Jersey : John Wiley and Sons, 2018.

Ramli, A. *Environmental Management Accounting Practices and Islamic Corporate Social Responsibility*

Compliance : Evidence From ISO 14001, Procedia –Social and Behavioral Sciences. 145 :

343 – 351 ; August, 2019.